

Lausunto luonnoksesta hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi perusopetuslain muuttamisesta ja siihen liittyvistä laeista

Hyvinvointilautakunta 12.06.2024 § 70

292/03.00.00/2024

Pääministeri Orpon hallitusohjelman tavoitteena on uudistaa nykyinen oppimisen ja koulunkäynnin ns. kolmiportaista tukea koskeva lainsäädäntö siten, että tuen muodot olisivat valtakunnallisesti yhtenäiset, selkeät ja monipuoliset. Tavoitteena on myös varmistaa riittävät resurssit tukitoimien toteuttamiseen.

Lakiesityksen tavoitteena on turvata oppilaille riittävä tuki sekä vähentää opetushenkilöstön hallinnollista taakkaa. Oppimisen tukea on oltava tarjolla yksilöllisesti ja oppilaan tarpeita vastaavasti. Tuen muotoja on tarpeen yhtenäistää ja selkiyttää valtakunnallisesti. Tarpeellinen pienryhmäopetus sekä erityisluokissa annettava opetus on edelleen myös mahdollista. Esityksen tavoitteena on myös vähentää opetushenkilöstön hallinnollista työtä vähentämällä tuen arvioinnissa, päätöksenteossa ja suunnittelussa tarvittavien asiakirjojen määrää sekä keventämällä niiden valmisteluprosessia.

Uudistuksen keskeisenä tavoitteena on vahvistaa ennakoivia tukitoimia. Tarkoitus on, että oppilas saa tukea oppimiseensa mahdollisimman aikaisessa vaiheessa ja matalalla kynnyksellä.

Osana uudistusta säädetään myös konsultatiivisesta sairaalaopetuspalvelusta sekä uudistetaan pidennettyä oppivelvollisuutta koskevaa sääntelyä. Näiden osalta uudistamistarve liittyy lasten ja nuorten psyykkisen oireilun lisääntymiseen kouluissa sekä oppivelvollisuuden laajentumisen myötä esiin nousseisiin päivitystarpeisiin. Samalla toiminta-alueittain järjestettävä opetus tuodaan lain tasolle ja vahvistetaan myös tällä tavoin vammaisten lasten ja nuorten oikeuksia.

Esitys liittyy valtion vuoden 2025 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä. Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan pääsääntöisesti 1.8.2025.

Tausta

Peruskoulun oppilaista jo joka neljännellä on tehostetun tai erityisen tuen tarve, ja tilastojen perusteella tuen tarpeet näyttävät kasvavan joka vuosi. Oppimisen ja koulunkäynnin tuen järjestelmä ei tällä hetkellä toimi kaikkialla siten, että oppilaiden oikeudet toteutuvat. Useat tutkimukset ja selvitykset osoittavat, että oppimisen ja

koulunkäynnin tuen toteuttamisessa voimassa olevien normien mukaisesti on epäselvyyttä sekä huomattavaa alueellista vaihtelua. Se, millaisia konkreettisia tukimuotoja sisältyy tuen eri tasoille, vaihtelee kunnittain ja jopa kouluittain.

Tuen asiakirjojen ja hallintopäätöksen valmistelu kuormittaa sekä opettajia että rehtoreita. Asiakirjoja koetaan olevan liikaa ja ne ovat keskenään päällekkäisiä, jolloin resursseja karkaa tuen antamisesta moninkertaiseen kirjoittamiseen. Tuen asiakirjoihin myös kirjataan tietoa, joka ei ole oleellista tuen järjestämisen kannalta. Esi- ja perusopetuksen lainsäädännössä on tunnistettu selkiyttämistarve koko oppimisen tuen järjestelmän osalta.

Tilanne Liperissä

Liperin kunnassa on viime vuosina resursoitu runsaasti erityisopetukseen sekä opetuksen ja kasvun tuen järjestämiseen. Kunnan erityisopettaja resurssi on hyvä ja luokkakoot ovat maltillisia. Oppilaalle voidaan antaa erityisopetusta pienryhmissä, joustoryhmissä sekä laaja-alaisen erityisopettajan tuella esimerkiksi samanaikaisopetuksessa. Kokoaikaisen erityisopetuksen mahdollisuus on taajamakouluissa. Perusopetuksessa tehostetussa tuessa on 19,14 % oppilasta ja erityisessä tuessa 10,88 % oppilasta.

Lausunto

Opetus- ja Kulttuuriministeriö pyytää lausuntoja esi- ja perusopetuksen oppimisen ja koulunkäynnin tuen uudistusta koskevasta hallituksen esitysluonnoksesta. Lausuntoja voi antaa 18.6.2024 saakka.

Lausunnossa pyydetään ottamaan kantaa seuraaviin kysymyksiin:

- Onko oppimisen ja koulunkäynnin tuen kokonaisuudistus tarpeellinen?
- Onko oppimisen ja koulunkäynnin tuelle määritelty kokonaisrakenne tarkoituksenmukainen?
- Onko ennakoivia tukitoimia koskevat sääntelyehdotukset tarkoituksenmukaisia?
- Onko oppilaskohtaisia tukitoimia koskevat sääntelyehdotukset tarkoituksenmukaisia?
- Onko tuen asiakirjoja ja hallintopäätöstä koskevat sääntelyehdotukset tarkoituksenmukaisia?
- Onko teillä täydennettävää esityksen vaikutusarvioihin?
- Onko teillä parannusehdotuksia esitysluonnokseen?

Liperin kunnan lausunto esitellään lautakunnalle kokouksessa.

Valmistelija

Hyvinvointijohtaja Lappalainen Riitta

Esittelijä

Hyvinvointijohtaja Lappalainen Riitta

Päätösehdotus	Hyvinvointilautakunta merkitsee tiedokseen luonnoksen hallituksen esityksestä, antaa lausunnon asiasta sekä valtuuttaa hyvinvointijohtajan jättämään lausunnon lausuntopalvelun kautta.
Päätös	Hyväksyttiin päätösehdotus.
Lisätietoja	Hyvinvointijohtaja p. 040 734 7185